

Vårtor och svamp

Mjällvårtor är upphöjda hudförändringar. De är vanligast i ansiktet, på bröstet och på ryggen. Mjällvårtor kan komma redan i tjugoårsåldern, men de är vanligare ju äldre man blir. Vårtorna smittar inte och är helt ofarliga.

Mjällvårtor är godartade hudförändringar som inte övergår i cancer.

Namnet mjällvårta beror på att hudförändringarna kan likna vanliga vårtor. Ibland kallas de även seborroiska vårtor.

Seborroisk keratos är upphöjda och kan likna vårtor.

Mjällvårtor är hudförändringar som oftast är upphöjda, rundade eller lite ojämna i formen och väl synliga. De brukar vara mellan fem millimeter och fem centimeter stora.

Färgen kan vara allt ifrån vit till brunsvart, men är oftast ljusbrun, brun eller gråbrun. Ytan kan vara fet och glänsande eller torr och fjällande.

Mjällvårtor kommer ofta snabbt, inom dagar eller veckor.

Vanligtvis känner man inte något av en mjällvårta, men den kan sitta så att den skaver eller fastnar i kläder.

Kontakta en vårdcentral om något av följande stämmer på dig:

- Du är osäker på om det är en mjällvårta du har fått.
- Mjällvårtan blöder eller förändras.
- Mjällvårtan är infekterad och blir inte bättre på några veckor.

Många mottagningar kan du kontakta genom att logga in.

Du behöver inte söka vård någon annanstans om det är stängt. Vänta tills vårdcentralen öppnar.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha <u>sjukvårdsrådgivning</u>. Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Läkaren undersöker hudförändringen genom att titta och känna på den. Ofta använder hen också ett dermatoskop. Det är ett instrument som består av ett förstoringsglas och en lampa. Ibland behöver läkaren ta ett <u>hudprov</u>, och då får du <u>lokalbedövning</u>.

Vanligtvis ger mjällvårtor inte besvär och behöver inte behandlas. Om du har mjällvårtor som ger besvär kan en läkare eller sköterska enkelt ta bort dem. Det kan till exempel vara om de skaver eller om du störs av hur de ser ut. Denna behandling får du betala själv.

Behandlingen går väldigt fort och görs genom skrapning eller frysbehandling, beroende på hur stor vårtan är. Om det behövs ger läkaren <u>lokalbedövning</u>, men det brukar inte vara nödvändigt.

Det är vanligt att mjällvårtor kommer tillbaka efter att de har blivit borttagna. Det går inte att förebygga mjällvårtor.

Eftersom mjällvårtor aldrig utvecklas till cancer behöver de inte skäras bort.

Ibland kan mjällvårtorna vara inflammerade och lite såriga under några veckor, men det är ovanligt. Det kallas för inflammerade eller irriterade mjällvårtor. Det är mycket vanligt att de sedan ramlar av.

Efter en skrapning finns risk för att det blir en blek eller mörk ring, att mjällvårtan kommer tillbaka efter något år eller att det blir ett ärr.

Du kan <u>söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning</u> du vill i hela landet. Ibland krävs det <u>remiss</u> till den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du<u>förstå informationen</u> som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och <u>hur länge du kan behöva vänta på vård</u>.

Du har möjlighet att <u>få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska</u>. Du har också <u>möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning</u>.

Senast uppdaterad:

2024-08-15

Redaktör:

Lovisa Dragstedt, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Tore Särnhult, läkare, specialist på hudsjukdomar och könssjukdomar, Hallandskustens Hudmottagning,

Kungsbacka

Fotograf:

Amna Elyas, Hudläkare, Skånes universitetssjukhus

Det finns många pigmenterade förändringar som är godartade och som är vanligare ju äldre man blir.

Ett födelsemärke är en brunaktig fläck på huden som innehåller extra många pigmentbildande celler. Fläcken kan vara väldigt ljus, rödaktig, ljusbrun eller brunsvart. Födelsemärken är en naturlig del av huden och de flesta ger inga besvär. Men det är viktigt att hålla koll på om de förändras.

Aktiniska keratoser är ytliga hudförändringar som beror på att huden har utsatts för mycket sol genom livet. Därför

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.
Behandling av personuppgifter
Hantering av kakor
Inställningar för kakor
1177 – en tjänst från <u>lnera.</u>

är aktiniska keratoser vanligast hos äldre personer.